

Un Tomb

Masquefa - Agost

CONEIX LA NOSTRA HISTÒRIA

LA MARE DE DÉU DE MASQUEFA

Es creu que la vila de Masquefa al segle XII era un escampall de masos que poblaven d'una manera dispersa el territori, però aquesta extensió de masos es va anant compaginant amb l'arrelament de nuclis molt definits. La proliferació de masos i la concentració de població esdevenen dos fenòmens contemporanis i són conseqüència directa de la feudalització de la societat. A la segona meitat del segle XII es viu una dinàmica de poblament de closos murallats i castralitzats estimulats per diversos factors com l'increment econòmic, l'obertura dels sectors secundaris i terciaris i l'afermament de diverses línies de poder. Però degut a la pròpia violència feudal es creen unes relacions de solidaritat en el grup i la recerca de protecció es desenvolupa entorn a les sagreres de les esglésies. Les aproximadament 30 passes al voltant dels edificis sagrats es defineixen immunes a la violència i s'omplen d'edificacions amb la finalitat de protegir els bens i les persones, es construeixen cellers i sitges per emmagatzemar el vi i el gra i protegir sobretot, les collites.

L'església de Sant Pere i la Santa Creu, popularment coneguda com el cementiri vell va compartir espai amb vivendes adossades fins el 1934, any en que es va enderrocar la casa de l'últim campaner, per això no es pot descartar la idea d'un nucli medieval al voltant d'aquest edifici com a la majoria d'esglésies coetànies a la nostra. Per altra banda en un document datat el desembre de l'any 1143 apareix per primera vegada una referència a la vila de Masquefa i a la seva via pública, en la qual l'Abat Armengol de Sant Cugat defineix la Batllia de Masquefa, així doncs, es pot pensar que l'actual nucli urbà ja existia de forma molt embrionària i seguint els elements vertebradors bàsics pels quals es reixa la societat del moment: l'eix viari (Camí ral) i l'increment comercial. Es viu un creixement econòmic i una millora dels elements constructius.

A finals del segle XII es comença a remodelar la nostra església romànica amb una sola nau amb volta de canó reforçada per tres arcs adossats als murs i tancada amb l'absis. En la volta principal s'hi troben dues arquivoltes sense decoració i també disposa d'un petit rosetó obert a la façana de ponent decorat amb un fris amb dents de serra i per sota del fris trobem unes mènsules amb relleus. A l'interior de l'església s'hi trobava la Mare de Déu de Masquefa, una talla romànica que va presidir l'altar de l'antiga església de Sant Pere, durant gairebé vuit segles i que molts pocs masquefins recorden actualment. Aquesta talla romànica de dimensions compensades contempla les següents mides: 0.71 m. d'alçada per 0.23 m. d'amplada i per 0.20 m. de gruix, realitzada en fusta policromada es caracteritza per la simplicitat de les formes, el hiatarisme dels personatges, el caire esquemàtic i la forta simbologia que recull; s'ha de tenir en compte que la funció de la Mare de Déu en aquest cas, és més de suport del Déu - Infant que no pas de mare amb caràcter humanitzat: És una escultura de cos rodó de la Mare de Déu amb l'infant assegut al seu genoll esquerra i els plecs de les vestidures són molt treballats. Es tracta d'una escultura sedent i coronada, executada segons una posició frontal.

La talla, molt deteriorada pel temps es conserva en un estat crític, al Museu Diocesà de Barcelona. Va ser lliurada l'any 1916 per Mossèn Joan Claramunt seguint una circular de la Nunciatura Apostòlica del 21 de juny de 1914 en la que es feia una crida a la unitat i conservació dels bens de l'església que ja no eren objecte de culte, d'aleshores d'ençà mai més ha tornat a Masquefa.

Bibliografia:

Pagès, M. "El temps del romànic al Baix Llobregat". Col.lecció "Descubrim el Baix Llobregat" Núm. 2

Sabaté, F. "Història de Piera" (1999)
Fons:
La Vanguardia: Història de Catalunya. CD2
Arxiu Parroquial de Masquefa
Cartulari de Sant Cugat Xavier Pérez Fornés